



T.C.



ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

TIP FAKÜLTESİ HASTANELERİ

ENFEKSİYON KONTROL CEP KİTAPÇIĞI



UNUTMA!

**TEMİZ ELLER HAYAT KURTARIR
HASTANI KORU, KENDİNİ KORU**

ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

YAYIN NO : 13

ENFEKSİYON KONTROL KURULU

TEMİZ ELLER HAYAT KURTARIR HASTANI VE KENDİNİ KORU



HASTAYA TEMAS ÖNCESİ



VÜCUT SIVILARI İLE TEMASTAN VE ELDİVENLERİ ÇIKARDIKTAN SONRA



ASEPTİK İŞLEM ÖNCESİ

(ağız bakımı, sekresyonların aspirasyonu, yara bakımı, kateter takılması, ilaç ve gıda hazırlanması gibi)



HASTAYA TEMAS SONRASI



HASTA ÇEVRESİNDEKİ YÜZEYLERLE TEMASTAN SONRA



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

STANDART ÖNLEMLERİ UNUTMA !!!

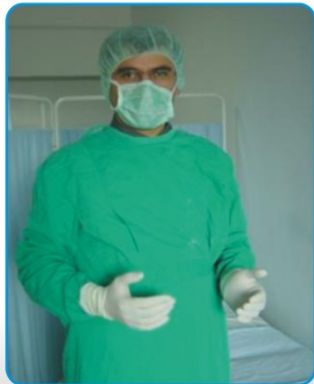
- Hastaya temas öncesi ve sonrası ellerini yıka
- Sağlık personeli kan ve vücut sıvıları ile temas durumunda; eldiven, maske ve koruyucu önlük giy
- Eldiveni çıkardıktan sonra ellerini yıka
- İğneleri hiçbir zaman kılıfına geçirme, ucunu bükme, sarı, delinmeye dirençli kutular içine at
- Kan veya kanlı sıvılar ile kirlenen çarşaflar ve diğer materyalleri özel torbalar içinde uzaklaştır
- Eksüdatif deri lezyonun varsa iyileşene kadar doğrudan hasta bakımı veya araç-gereç bakımı ile ilgilenme



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

SANTRAL VENÖZ KATETER TAKARKEN UNUTMA !!!

- SUBKLAVYEN BÖLGEYİ TERCİH ET
- BONE TAK
- MASKE TAK
- ÖNLÜK GİY
- ELLERİNİ ALKOLLE OVALA
- STERİL ELDİVEN GİY
- KATETER BÖLGESİNİ DEZENFEKTE ET VE KURUMASINI BEKLE
- BÜYÜK STERİL ÖRTÜ KULLAN
- KATETER UCUNU ÇEVREYE DEĞDİRME



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

İNTRAVENÖZ KATETER BAKIMINDA UNUTMA!!!

- Kateter bölgesine dokunmadan önce el hijyeni sağla
- Enjeksiyon portlarını kullanım öncesi %70'lik alkolle temizle
- Kullanılmayan bütün üçlü muslukları kapat
- Çok lümenli kateterlerin herbirini sadece bir amaç için kullan (örn. Bir lümen TPN için)
- Periferik venöz kateterleri en az 72-96 saatte bir değiştir
- Mayi verilen infüzyon setlerini klinik gerekmedikçe 72 saatte, kan ve kan ürünleri ve lipid emülsüyonlarının setlerini en fazla 24 saatte, sadece lipid solüsyonlarının verildiği setleri 12 saatte bir değiştir



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

ÜRİNER KATETER TAKARKEN UNUTMA!!!

- ENDİKASYON VARSA ÜRİNER KATETER TAK
- TRAVMA RİSKİ EN AZ VE DRENAJ SAĞLAYABİLECEK UYGUN LÜMENLİ KATETERİ SEÇ
- PERİÜRETRAL TEMİZLİĞİ POVIDON İYOT İLE YAP, KURUMASINI BEKLE
- STERİL ELDİVEN GİY
- STERİL ÖRTÜ KULLAN
- STERİL KAYGANLAŞTIRICI JEL KULLAN
- KATETER TAKIMI SONRASI SONDAYI SABİTLE
- ENDİKASYON KALKINCA EN KISA SÜREDE KATETERİ ÇIKART!!!!



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

ÜRİNER KATETER BAKIMINDA UNUTMA!!!

- GEREKMEDİKÇE KATETER VE DRENAJ SİSTEM BÜTÜNLÜĞÜNÜ BOZMA
- KATETER VE DRENAJ SİSTEMİ AYRILDIYSA BAĞLANTI YERİNİ DEZENFEKTE EDEREK DRENAJ SİSTEMİNİ TAK
- İDRAR TORBALARINI MESANE SEVİYESİNDEN AŞAĞIDA TUT, YERE DEĞDİRME, ASKI İLE SABİTLE
- İDRAR TORBALARI HASARLANMADIKÇA VEYA KATETERDEN AYRILMADIKÇA DEĞİŞTİRME
- İDRAR KATETERİNİN UZUN SÜRE DIŞKI İLE BULAŞINI ENGELLE
- MEATUS TEMİZLİĞİNİ SABUNLU SU İLE YAP VE DURULA
- HASTA NAKLİ SIRASINDA TORBAYI BOŞALT VE BAĞLANTILARI KAPAT



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

VENTİLATÖRDEKİ HASTADA UNUTMA !!!

- HASTA BAKIMINDA **EL HİJYENİNİ** SAĞLA
- KAN VE SEKRESYON TEMASI DURUMUNDA ELDİVEN GİY
- HASTADAN HASTAYA GEÇERKEN **ELDİVENİNİ DEĞİŞTİR**
- HASTAYI **YARI OTURUR POZİSYONA** GETİR
- ENDOTRAKEAL TÜP BASINCINI **20-30 CMH₂O** OLARAK AYARLA
- ENTERAL BESLENME SOLÜSYONUNU YARI OTURUR POZİSYONDA VER
- VENTİLATÖR HORTUMLARINDAKİ SEKRESYONU BOŞALT
- OKSİJEN MANOMETRELERİNDE **STERİL DİSTİLE SU** KULLAN. ÜSTTEN DOLDURMA YAPMA. HER HASTADAN SONRA TEMİZLE, DEZENFEKTE ET VE KURUT
- YIKAMA SOLÜSYONLARINI **EN AZ 8 SAATTE BİR DEĞİŞTİR.** SOLÜSYON KABİNİN ÜZERİNE KULLANILMAYA BAŞLANDIĞI TARİHİ VE SAATİ YAZ
- ASPIRATÖR TORBALARINI DOLUNCA DEĞİŞTİR. HER HASTADA YENİ TORBA KULLAN
- TAŞINABİLİR ASPIRATÖR KAPLARINI DOLDUKÇA VE EN AZINDAN 24 SAATTE BİR DEĞİŞTİR. KAPLARI YIKA, DEZENFEKTE ET VE KURU ŞEKİLDE SAKLA



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

ASPIRASYON YAPARKEN UNUTMA

• ASPIRASYON ÖNCESİ ÖNLÜK GİY

• ELLERİNİ ALKOLLE OVALA

• ELDİVEN GİY

• HASTADAN AYRILAN VENTİLATÖR
HORTUMUNU ASEPTİK
KOŞULLARDA KORU



• HER ASPIRASYONDA TEK KULLANIMLIK STERİL KATETER KULLAN.
KATETER UCUNU ÇEVREYE DEĞDİRME VE ELLE DOKUNMA

• ENDOTRAKEAL TÜP İÇİNE SIVI VERME. MUTLAKA GEREKLİYSE
STERİL SIVI KULLAN

• ENDOTRAKEAL TÜP İÇİNE KATETER İLE BİR SEFERDE GİR VE ÇIK.
TEKRAR ASPIRASYON GEREKİYORSA YENİ KATETER KULLAN

• KULLANDIĞIN KATETERİ YIKAMA SOLÜSYONU İLE YIKA VE TIBBİ
ATIK POŞETİNE AT

• ELDİVENİNİ TIBBİ ATIK POŞETİNE AT

• ÖNLÜĞÜNÜ ÇEVREYİ VE KENDİNİ KONTAMİNE ETMEDEN
ÇIKART, TIBBİ ATIK POŞETİNE AT

• ELLERİNİ ALKOLLE OVALA



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

AMELİYATTA UNUTMA !!!

- Ameliyata girmeden önce ellerini dirseklerine kadar günün ilk ameliyatında 5 dakika, sonraki her ameliyatta 3 dakika yıka
- El yıkamada antiseptik özelliği olan sabun kullan
- Tırnakların kısa olsun
- Yüzük,saat, bileklik gibi takı kullanma
- Ameliyatta kep, maske, steril önlük, steril eldiven kullan
- Ameliyat sırasında oda kapısını kapalı tut
- Cerrahi kıl tıraşı gerekiyorsa, ameliyattan hemen önce ve elektrikli makine ile yapılmasını sağla
- Antibiyotik profilaksisini ameliyattan hemen önce ve tek doz uygula
- Ameliyat sırasında gereksiz aktivitelerden ve konuşmalardan kaçın
- Kan ve sekresyon bulaşan malzemeleri tıbbi atık poşetine at
- Eldiveni çıkardıktan sonra ellerini yıka
- Ameliyathanede giydiğin yeşillerle dışarı çıkma



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

PANSUMAN YAPARKEN UNUTMA!!!

- Eldiven giymeden önce ellerini alkolle ovala
- Steril eldiven giy
- Steril malzeme kullan
- Yara bölgesinde antiseptik kullan
- Eldivenini çıkardıktan sonra ellerini alkolle ovala



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

TEMAS İLE BULAŞAN MİKROORGANİZMALARI UNUTMA !!!

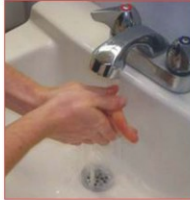
- Çoklu dirençli bakterilerle infekte veya kolonize hastalar (metisiline dirençli S. aureus, vankomisine dirençli enterokok)
- Fekal-oral yolla bulaşan infeksiyonlar (C. difficile koliti, Shigella, rotavirus, hepatit A infeksiyonu)
- Respiratuvar sinsityal virus (RSV), parainfluenza, enterovirus infeksiyonları, neonatal dissemine veya ciddi primer mukokutanöz herpes simplex virus infeksiyonu,
- Uyuz, impetigo, viral hemorajik ateş



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

TEMAS ÖNLEMLERİNİ UNUTMA !!!

- ✓ Hastaya temas öncesi ve sonrası alkol bazlı el dezenfektanı kullan
- ✓ Elde görünür kir veya sekresyon varsa ellerini yıka, daha sonra alkol bazlı el dezenfektanı kullan
- ✓ Hastayla, hastanın aletleriyle veya çevreyle temas varsa eldiven giy
- ✓ Hastaya kullanılan aletler hastaya özel olmalı, eğer başka hastaya kullanılacaksa dezenfekte et



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

DAMLACIK YOLU İLE BULAŞAN MİKROORGANİZMALARI UNUTMA !!!

- İnvaziv Haemophilus influenzae tip b
- Meningokokkal infeksiyonlar (meninjitler)
- Çoklu dirençli pnömokok infeksiyonları
- Mycoplasma pneumoniae infeksiyonu
- Boğmaca
- Streptokokkal farenjit-pnömoni
- İnfluenza
- Kabakulak
- Kızamık
- Parvovirus B19 infeksiyonu



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

DAMLACIK YOLU ÖNLEMLERİNİ UNUTMA !!!

• STANDART TEDBİRLERE EK OLARAK;

• Hastayı tek kişilik odaya al

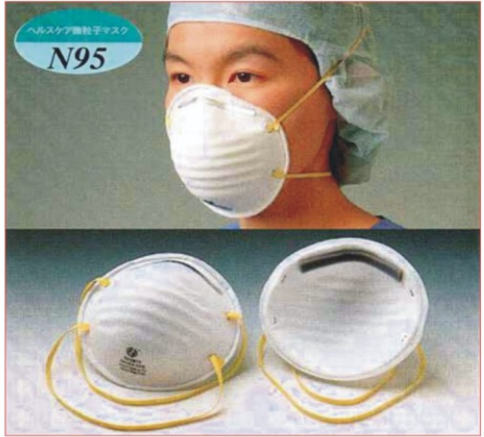
✓ Hastaya 1 metreden daha fazla yaklaşırken maske tak



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

HAVA YOLU İLE BULAŞAN MİKROORGANİZMALARİ UNUTMA!!!

- Pulmoner ve larengeal tüberküloz
- Su çiçeği
- Kızamık
- Yaygın zoster



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

HAVAYOLU ÖNLEMLERİNİ UNUTMA

- **STANDART TEDBİRLERE EK OLARAK;**

- ✓ Hastayı izolasyon odasına al
- ✓ Odaya girmeden önce N95 maskesi tak
- ✓ Odanın kapısını kapalı tut



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

İMMÜNOSÜPPRESE HASTADA UNUTMA !!!

- HASTAYI TEK KİŞİLİK ODAYA AL
- HASTAYA TEMAS ÖNCESİ EL HİJYENİ SAĞLA
- SOLUNUM SİSTEMİ ENFEKSİYONUN VE CİLT LEZYONUN VARSA HASTADAN UZAK DUR
- SOLUNUM SİSTEMİ ENFEKSİYONU VE CİLT LEZYONU OLAN ZİYARETÇİLERİ ODAYA ALMA
- ZİYARETÇİLERİN EL HİJYENİ SAĞLAMASINA DİKKAT ET
- HASTANIN ÇİĞ SEBZE YEMESİNİ ENGELLE
- ODADA ÇİÇEK VE OYUNCAK BULUNDURMA
- PENCERELERİ AÇMA
- ODADA TOZ OLUŞTURMADAN GÜNLÜK TEMİZLİK SAĞLA
- GÜNDE 4-6 KEZ STERİL SIVI İLE AĞIZ BAKIMI VER
- PERİNE VE KATETER GİRİŞ YERLERİNİ ENFEKSİYON GELİŞİMİ AÇISINDAN GÜNLÜK KONTROL ET
- GÜNLÜK PERİNE BAKIMI VER



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

AŐILARINI UNUTMA !!!

- Hepatit B (0.,1.,6. aylar)
- Tetanoz (0.,1.,6. aylar)-10 yılda bir rapel
- Kızamık-kızamık-kızamıkçık (0.,1.ay)
- Suçiçeđi (0.,1.ay)
- Influenza –her yıl Eylül-Ekim aylarında



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

SAĞLIK PERSONELİNİ KORUYUCU EKİPMANLARINI -(SPKE) KULLANIRKEN UNUTMA

• Giyme sırası

- ✓ Önlük
- ✓ Maske
- ✓ Gözlük-Yüz koruyucu
- ✓ Eldiven

• Çıkarma sırası

- ✓ Eldiven
- ✓ Gözlük-Yüz koruyucu
- ✓ Önlük
- ✓ Maske

Kontaminasyon En Az Olmalı !!!!



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Kullanım Sonrası Unutma

- Sadece eldiven kullanılmışsa hasta odasındaki çöpe at
- Tam SPKE kullanılmışsa antredeki veya ön odadaki çöpe at
- Maskeyi oda kapısı kapandıktan sonra çıkart

SPKE çıkardıktan sonra mutlaka ellerini dezenfekte et !!!!



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Önlük Giyerken Unutma

- Önlük malzemesini uygulanacak işleme göre seç
- Uygun tip ve boyut seç
- Arkadan bağla
- Eğer çok küçük ise iki tane önlük giy
 - Biri önden
 - Diğeri arkadan



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Önlük Giydikten Sonra Unutma

- İşlem sırasında kirlendiğinde değiştir
- Kan veya sekresyon sıçradığında hemen değiştir, altındaki deri ve giysiyi yıka
- Tek kullanımlık olanları tekrar kullanma
- Cerrahi önlükleri ortak kullanma



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Önlük Çıkarırken Unutma



**Çıkarıldığında sadece temiz taraf
görünmeli !!!!**



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Maske Giyerken Unutma



Cerrahi maske



N95,99,100 maskeleri

- Yüze uygunluk tam olmalı
- Tükrük veya sekresyonlarla ıslandığı zaman değiştir
- Tekrar kullanma
- Ortak kullanma



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Gözlük-Yüz Koruyucusu Giyilmesi



Gözlük-Yüz Koruyucusu Çıkarılması



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

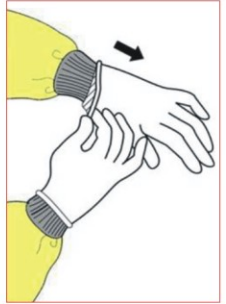
Eldiven Giyerken Unutma

Eldivenleri en son giy

Doğru tip ve boyutta eldiven seę

Eldiven giymeden önce ellerini dezenfekte et

Eldiveni önlük kolları üzerine çek



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

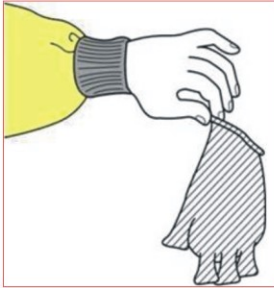
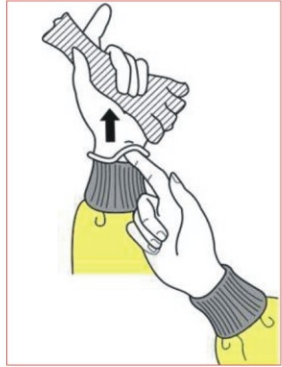
Eldiven Giydikten Sonra Unutma

- Temizden kirliye doğru alış
- Eldiven ile çalışırken kendini ve çevreyi kontamine etme
- Hastadan hastaya geerirken eldiven deęiřimini unutma
- Eldivenleri tekrar kullanma



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

Eldiveni Çıkarırken Dikkat Et



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

ATIK AYRIŞTIRIRKEN UNUTMA !!!

- Tıbbi atıkları

KIRMIZI POŞETE



- Delici-kesici atıkları

SARI KUTULARA



- Eysel atıkları

SIYAH POŞETE



- Geri dönüşümü olan atıkları

MAVİ POŞETE AT



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA

TEMİZLİKTE UNUTMA!!!

- Temizlik sırasında sağlık personelinin koruyucu ekipman kullanılmalđ
- Temizlik personeli eldiven giymeden önce ellerini dezenfekte etmeli, eldiveni ile başka alanlara dokunmamalı
- Hasta bakım alanı, personel odaları ve tuvalet/banyo temizliğinde ayrı malzemeler kullanılmalđ
- Temizlik temiz alandan kirli alana doğru yapılmalđ
- Temizlik kovalarında su bekletilmemeli
- Kritik ünitelerde ve kan ve sekresyon varlığında temizlikte kimyasal dezenfektan kullanılmalđ
- Her yatak temizliđinden sonra kovadaki su ve temizlik bezleri deđiřtirilmeli
- Temizlik suları hasta bakım alanlarındaki lavabolara dökülmemeli, malzemeler bu alanlarda yıkanmamalı
- Temizlik personeli hastadan hastaya geçerken eldiveni çıkartmalı, eldiven çıkardıktan sonra ellerini dezenfekte etmeli
- Temizlik malzemeleri, kullanım sonrası ısı (>60 C) veya kimyasal dezenfektanla dezenfekte edilmeli



ELLERİNİ ALKOLLE OVALA VEYA SABUNLA YIKA



ENFEKSİYON KONTROL KURULU

İLETİŞİM : 437 49 37 - 20079

Dök.No : F-BH-180 Yayın Tar. : Şubat 2009

Rev. No: -/-

Rev Tar. : -